

[Axel Sørensen.]

der forekommende Spillelyst. Disse Mennesker er ved denne Spillelidenskab bragt til at gaa ind i Spil.

Saafrømt disse Betragtninger over, hvad Loven koster Staten, er rigtige, kan man spørge, om det ikke vilde være mere hensigtsmæssigt, om Staten udbød Tegning af et Statslaan. Hvis der blev sat tilstrækkelig Agitation ind herpaa i Lighed med, hvad man vil gøre for Præmieobligationerne, for saa vidt Lovforslaget ophøjes til Lov, er der for mig ingen Tvivl. Jeg ser meget vel, at man henstiller til Banker, Posthuse, Vekselere og lignende at tage sig af disse Ting, men vilde det ikke ligge nær at henvise det til vore Lotterikollektører o. s. v., saa at de fik Lejlighed til paa en billig Maade at administrere dette Salg?

Med disse kritiske Bemærkninger om Lovforslaget skal jeg sige, at mit Parti er villigt til at underkaste det en velvillig Behandling i et eventuelt nedsat Udvalg.

Funck Jensen: Fra Retsforbundets Side anser vi det foreliggende Lovforslag om Udstedelse af Stats-Præmieobligationer for et i alle Henseender daarligt Forslag. Formaalet med disse Obligationers Udstedelse til et samlet Beløb af 100 Mill. Kr. er ifølge Bemærkningerne til Lovforslaget at stimulere Opsparing og fremme Genopbygningen af Danmarks Erhvervsliv. Det er muligt, at disse Obligationer kan stimulere Opsparing, men det er mindre sandsynligt, at de ogsaa kan stimulere Genopbygningen, og det er desværre helt givet, at de fremmer Spillelidenskab.

Det, der samfundsmæssig sker ved at bringe disse Obligationer ud i Omsætningen, er sandsynligvis, hvis Obligationerne da købes af det Publikum, de er tiltænkt, at dette Publikum giver Afkald paa en vis Del Forbrugsgoder til Fordel for Præmieobligationer. Herved bringes ganske vist 100 Mill. Kr. ud af Omsætningen, men de fremmer ikke Genopbygningen ved at hensesættes paa en speciel Konto i Nationalbanken. Skulde de 100 Mill. Kr. fremme baade Opsparingslysten og Genopbygningen, saa burde de ikke nedkules til Nationalbanken, men anvendes til Investering i Kapitalgoder i Stedet for de Forbrugsgoder, de undrages. Maaske vil man deroverfor indvende, at selv efter Nedkuling af disse 100 Mill. Kr. vil der være Penge nok i Omsætningen til at opretholde og forøge Fremstillingen af Kapitalgoder. Det er muligt, men i saa Fald viser Forslaget sig at være et Narreri over for Arbejdere og Smaakaarsfolk, de Mennesker,

som der kaldes paa, de brede Lag, hvorpaa Lovforslaget særlig tager Sigte. Hvis der nemlig efter Nedkulingen af de 100 Mill. Kr. stadig er Pengemidler nok til Kapitalinvestering, bliver Lovforslagets Følge paa dette Omraade, at den brede Befolkning faar sine Pengemidler bundet til Udbetaling og Brug efter 10 Aars Forløb, medens de resterende frie Penge, som i højere Grad tilhører den mere velhavende Del af Befolkningen, faar Chansen for Erhvervelse af de Kapitalgoder, som er Forudsætningen for Genopbygningen. Ved at binde den brede Befolknings Penge giver man altsaa de mere velhavendes Penge en større Chance.

Men det er ikke den eneste uheldige og uretfærdige Følge, Lovforslaget vil kunne faa. Der er en anden og lige saa iøjnefaldende, nemlig den, at Forbrugsindskrænkningen lykkes saa godt og hurtigt, at der i visse Erhvervsgrene opstaar Arbejdsløshed, og det er nu engang ikke saa ligetil at flytte Arbejdskraft fra en Erhvervsgren til en anden, f. Eks. at gøre en Cigarmager til Maskinarbejder og en Konditor til Roearbejder.

Der vil altid under Frihed ske visse Forskydninger af Arbejdskraft mellem foreliggende Erhvervsgrene, alt efter Løn og Arbejdsforhold og Efterspørgsel, men naar Staten griber ind i den frie Tilpasning, maa den være forberedt paa selvskabte Problemer og altsaa i dette Tilfælde paa, hvis Forbrugsindskrænkning af Betydning opnaas, at Arbejdsløshed vil melde sig i nogle Erhvervsgrene, medens andre i endnu højere Grad, end det allerede er Tilfældet, kommer til at lide under Mangel paa Arbejdskraft. Arbejdsløsheden vil stille Krav til de offentlige Kasser, og disse Krav maa lægges til denne Pengebindings øvrige Omkostninger, der er store nok i Forvejen.

Det siges i Lovforslagets § 1, at Obligationerne ikke skal forrentes, men at der i Stedet to Gange aarligt skal udbetales for dem et samlet Beløb af 1 750 000 Kr. Det bliver altsaa en aarlig Præmieudbetaling paa 3,5 Mill. Kr. eller i Løbet af 10 Aar 35 Mill. Kr. Herfra skal dog trækkes de 15 pCt., som Staten tager i Afgift af alle Gevinstbeløb over 200 Kr. Det bliver i Løbet af de 10 Aar en Indtægt paa ca. 4 Mill. Kr. for Statskassen, saa Nettopræmieudbetalingen kommer til at andrage 31 Mill. Kr. Hertil maa saa lægges Administrationsomkostningerne. Det vil jo koste noget baade at afsætte Obligationerne, at lade Lykkehullet rulle to Gange aarligt og at udbetale Gevinsterne. Den højtærede Finansminister siger endda i sin skriftlige Forelæggelse, at Præmielaan